

GASILEC

Cene enkratnim oglasom:

Cela stran 1200 kron..

1/2 strani 600 kron., 1/4 strani

300 kron., 1/8 strani 150kron

1/12 strani 100 kron.,

1/24 strani 50 kron.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1921.

Predsedstvene vesti.

1.

Odborova in predsedstvena seja.

Predsedstvo in odbor Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana imata v sredo, dne 28. decembra 1921 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, v »Mestnemu domu«, skupno sejo.

Dnevni red:

Sklepanje in posvetovanje:

1. o došlih vlogah;
2. o prošnjah gasilnih društev za prispevek iz gasilskega sklada;
3. o raznoterostih.

Ciane predsedstva in odbora vabimo, da se seje poldeleževno in točno udeležijo. Po sklepu občnega zbora smejo prisostvovati tej seji tudi župni načelniki, ker gre za podpore gasilnim društvom in vodstvom organizacije.

Predsedstvo.

2.

Iz zadnje predsedstvene seje.

Dne 9. septembra 1921 sta imela predsedstvo in odbor JGZ skupno sejo.

V predsedstveni seji so bila sprejeta v JGZ nastopna gasilna društva:

- a) v Gasilsko župo Kranjsko: Jezersko;
- b) v Gasilsko župo Žalsko: Teharje, Rimske Toplice;
- c) v Gasilsko župo Ormoško: Sv. Miklavž pri Ormožu;
- č) v Gasilsko župo Novomeško: Verčice pri Semiču;
- d) v Gasilsko župo Ribniško: Loški potok.

Gasilno društvo na Uncu se je premestilo iz Logarke v Cerkniško gasilsko župo.

3.

Veselični davek.

Delegacija ministrstva financ za Slovenijo v Ljubljani z razpisom z dne 26. avg. 1921, št. B. II. 7/7; ex 1921, sporočila predsedstvu Jugoslovanske gasilske zveze, da je izdala vsem podrejenim uradom in organom sledeči odlok z dne 5. julija 1921, št. B. II. 7/68: »Vsled prvojavnega odloka gospoda ministra financ z dne 1. julija 1921, št. 9859, se prostovoljna gasilska društva, ki se sama vzdržujejo, oproščajo takse po tar. post. 99 a zakona o taksah, če prirejajo koncerte ali zabave izključno v korist nabave gasilnih potrebščin.

4.

Podpore iz gasilskega sklada.

V odborovi seji dne 28. decembra 1921 bo odbor JGZ razpravljaj o razdelitvi podpor iz gasilskega sklada. Podpore razdeljuje pokrajinska uprava, odbor pa stavi pokrajinski upravi na podlagi vposlanih prošenj in popisnic primerne predloge. Iz gasilskih krogov čujemo, da se nekatera gmotno dobro stoječa gasilna društva odpovedo podpori na korist gmotno slabo stoječim in zadolženim gasilnim društvom. Ta kolegijalen čut je vreden vsega priznanja.

Gasilna društva, ki se odpovedujejo podpori iz gasilskega sklada na korist gmotno slabo stoječim in zadolženim gasilnim društvom, prosimo, da to z dopisnico do 28. decembra t. l. sporoče predsedstvu Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani.

5.

Gasilske potrebščine.

- a) Gasilno društvo v Zagorju ob Savi ima močno in prav dobro čveterokolno brizgalnico, ki pa je za tamkajšnje gorate kraje pretežka. Brizgalnica je primerna za gasilna društva v ravnini ter je za primerno ceno naprodaj, ali pa se zamenja za motorno brizgalnico.
- b) Gasilno društvo v Framu, okraj mariborski, ima naprodaj raztezalno lestvo brez koles. Lestvo tudi zamenja za raztezalno lestvo na kolesih.

Prvi zvezni vaditeljski tečaj.

Prvi zvezni vaditeljski tečaj, ki se je vršil dne 9. in 10. septembra t. l. v Ljubljani je za nami. Uspeh vaditeljskega tečaja je po naših utisih, katere smo dobili, in pa po izjavi frekventantov neprecenljive vrednosti. Kakšen sad bo to rodilo za naše gasilstvo vobče, nam pokaže bodočnost; upajmo, da najboljši. Pokrajinska uprava za Slovenijo v Ljubljani je uvidela važnost tečaja in je v pokritje, vsaj v delno pokritje stroškov, nakazala JGZ znesek 3000 K. Namen zveznega tečaja je bil, poučiti župne vačitelje o enotnem umevanju novega vežbovnika in pa o enotnem izvajanju gasilskih vaj v zmislu vežbovnika. Župni vaditelji naj bi zanesli pridobljeno znanje med posamezna društva, ki so združena v Jugoslovanski gasilski zvezi.

Pouk je bil razdeljen med petero referentov, ki so svojo nalogo nad vse pričakovanje povoljno rešili.

S predavanjem je pričel dne 9. septembra t. l. ob 8. uri dopoldne, ob prisotnosti zastopnika pokrajinske uprave, zvezni starosta. V tri ure trajajočem predavanju je razložil našo gasilsko organizacijo, gasilsko disciplino, dolžnosti župnega načelnika, dolžnosti župnih funkcionarjev; razložil je gasilski poslovni red, sestavo gasilnih društev, označevanje dostojanstvenikov in opremo posa-

meznih gasilcev. Po dveurnem odmoru je isti referent razložil konserviranje in rabo cevi ter je s praktično vajo pokazal polaganje, podaljševanje in skrajševanje položenih cevi.

Od 16. do 18. ure je referent tov. Sajovic najprvo teoretično razložil pomen redovnih in prostih vaj, potem pa je teoretično pokazal sestavo in gibe - vrste, čete in zbora.

Naslednjega dne je inženir tov. Premelč predaval od 8. do 9. ure o konstrukciji različnih brizgalnic. Razložil je pomen, rabo in sestavo od najpriprostejše ročne brizgalnice, do najmodernejše avtomobilne brizgalnice. Za njim je referent tov. Hojan s praktično vajo pokazal porabo dvokolne in četverokolne brizgalnice, obenem pa je razložil tudi znamenja s piščalko, trobko in rogom.

Od 11. do 12. ure je predaval referent tov. dr. Bergmann o reševalnem poslu, o prvi pomoči in o transportu ranjencev. Zlasti zanimivo je bilo predavanje o človeškem organizmu in pa o lastnostih opeklin. Skoda le, da je bil referentu odmerjen za predavanje prekratek čas.

Popoldne je razložil tov. starosta vrste in pomen reševalnih priprav: drče, lovnice, vreča, konopca i. t. d. in naposled je praktično s člani Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva pokazal zatikanje in iztikanje lestev v prvo, drugo in tretje nadstropje. S posebnim zanimanjem so sledili frekventantje plezanju s števijo, plezanju brez števje in plezanju na znamenje s piščalko. Po končanem tečaju so se udeleženci tečaja in corpore podali na velesemenj, ki je bil tiste dni privlačna sila v Ljubljani.

Tečaja se je udeležilo 37 frekventantov, ki so z največjim zanimanjem sledili predavanjem in vajam. Konstatirati pa moramo, da nekatere župe niso odposlale svojih vaditeljev na tečaj, kar ne moremo razumeti.

Izvršujemo svojo prijetno dolžnost, da se v imenu predsedstva Jugoslovanske gasilske zveze, v prvi vrsti zahvaljujemo tovarišem referentom za njih trud in mojstrsko izvedena predavanja, v drugi vrsti pa tudi vsem frekventantom, ki so do zadnjega z zanimanjem sledili predavanjem ter v bratski slogi pripomogli k izvršitvi prvega vaditeljskega tečaja. Srčna hvala pa tudi pokrajinski upravi, ki je pripomogla k pokritju stroškov tečaja in pa članom Ljubljanskega gasilnega društva in tobačne tovarne, ki so sodelovali pri praktičnih vajah.

Sadovi tega dela se že pokazujejo; tu in tam se v gasilskih župah pojavlja veselje in volja, da se pokaže v malem, kar je bilo početo v velikem.

Zavarovanje proti nezgodam.

Jugoslovanska gasilska zveza je na svojem občnem zboru dne 10. julija 1921 v Žalcu razpravljala o zavarovanju gasilstva proti nezgodam. V zadnjem »Gasilecu« smo objavili, da Jugoslovanska gasilska zveza nikakor ne more uvesti centralnega ali skupnega zavarovanja vseh društev, združenih v JGZ, ker ji primanjkuje sredstev in moči. Zveza ima tudi skušnje, da bi se skupno zavarovanje nikakor ne obneslo, pač pa bi bilo le na kvar gasilski organizaciji. Predsedstvo se je obrnilo na različne zavarovalnice, naj bi stavile pogoje, pod katerimi bi zavarovale člane posameznih gasilnih društev.

Na vprašanje je odgovorilo le dvoje zavarovalnic, in sicer »Jugoslavija«, splošna zavarovalna družba v Ljubljani in pa »Croatia«, zavarovalna zadruga v Zagrebu, po svoji podružnici v Ljubljani, Stari trg št. 11.

a) Pogoji »Jugoslavije« so:

A. Za nezgodno zavarovanje za vsakih 1000 K za slučaj smrti in 1000 K za slučaj invaliditete vsakega posameznega člana po 25 vinarjev letno za osebo. Ako bi se na primer zavarovalo 100 članov in vsak 30.000 K za slučaj smrti in 30.000 K za slučaj trajne invaliditete, znašala bi skupna zavarovana vsota 3.000.000 K za slučaj smrti in 3.000.000 K za slučaj trajne invaliditete, skupna letna premija pa 1500 K, torej bi odpadlo na vsakega člana letno 15 K.

B. Proti jamstvenim nezgodam konj in voz, ki so lastnina društva, zavarovalnica ne zavaruje, pač pa konje in vozove, ki so tuja lastnina, v kolikor gre pri tem za jamstveno škodo.

Ako bi se zavarovalo za take jamstvene slučaje 50.000 K za poškodovanje vsake posamezne osebe in 200.000 K za poškodovanje več oseb hkratu ter 10.000 K za poškodovanje tuje lastnine, odpadlo bi kot zavarovalnina letnih 48 vinarjev od člana; za vsako parno brizgalnico plačati bi bilo po 20 K, za vsako vozno brizgalnico ali voz za vodo pa po 12 K 75 v letno.

Pri uporabi lastnih konj računa se doklada, koje visokost zavisi od množine istih. Ako se množina event. lastnih konj sporoči zavarovalnici, da radevolje naznačita visokost zavarovalnine. Ako pa pridejo pri tem le tuji, izposojeni konji vpoštev, je premijska doklada za zavarovanje jamstvenih nezgod dokaj nižja.

b) Pogoji »Croatie« so:

Zavarovanje velja samo za one nezgode, ki se dogode članom o priliki gašenja, pri vežbi, na zletu, sprevodu in svečanosti, ako se udeleže skupno v kroju. Zavarovani morajo biti vsi člani. Za nanovo pristopivše člane stopi zavarovanje v veljavo ob 12. uri opoldne tistega dne, ko je zadruga vzela prijavo na znanje, brez ozira na to, ali je premija za one člane plačana ali ne. Nadalje se mora prijaviti vsaka izprememba, t. j. pristop in izstop članov. Letna premija za vsakega člana bi znašala za 2000 K za slučaj smrti, 3000 K za slučaj trajne invaliditete 1 K dnevne odškodnine za slučaj dela nezmožnosti 2 K. Dalje dovoljuje zadruga pri zavarovanju sklenjeno na 5 let 10% popusta in na 10 let 20% popusta. Razen navedenega popusta dovoljuje zadruga 20% popusta, ako se zavaruje 50 do 100 članov.

Za pristojbino se računa, kakor običajno, t. j. 20 K od vsakih začelih 100 K premije. Kolkovina se računa 2% od premije in pristojbine.

Gasilna društva, ki se odločijo za zavarovanje, naj stopijo v dogovor z eno ali drugo navedenih zavarovalnic.

Ognjen boj.

(Janko Hojan.)

(Dalje.)

Poveljnik mora biti na svojem mestu ter natančno preiskati ves prostor, da morda ne uhaja zrak in donaša ognju hrane. Ugotoviti mora, kako je ogenj nastal, kak obseg ima, kaj gori, kaj je v nevarnosti in kako bi se prišlo ognju najlažje v okom.

Ako je klet obokana in ni v njej nevarnih, eksplozivnih snovi, potem pač ne bo posebnih težav začeti z uspešnim gašenjem. Odpreti je treba eno odprtino, skozi katero lahko odhaja dim in skozi katero nam je potemt mogoče opaziti plamen ter tako zaslediti požarno ognjišče, katerega napademo takoj z vodo. Najboljše je, ako moremo priti do tega skozi vrata. Seveda, če to nikakor ni mogoče, skušamo napeljati cev skozi kako drugo odprtino ter tako doseči pravo netišče. Z močnim curkom nam je mogoče nekoliko razpršiti dim in s tem lahko zasledimo tuji ogenj, kajti kakor hitro pade voda v ogenj, zašumi in zacvrči ter nastane nekaka posebna soparica in to nam je znamenje, da smo na pravem potu. Po par curkih prenehamo z gašenjem ter počakamo, da se zopet nekoliko dima izkadi iz kleti in se vnovič prikaže plamen, na kar zopet spustimo par močnih curkov vode in to ponavljamo toliko časa, da nam je mogoče vdreti v klet in ogenj popolnoma pogasiti.

Pri vsem tem pa moramo dobro pomniti dvoje, in sicer: ako je klet obokana, ne smemo nikdar brizgati vode proti oboku, kajti ta je več ali manj segret in razbeljen in vsled naglega ohlajenja lahko razpoči in se zruši ter tako lahko nastane največja nesreča. Ako pa je strop lesen, treba ga je neprestano oblivati z vodo, in

sicer, če je le mogoče spodaj in zgoraj, ako pa to ni mogoče, moramo ga oblivati vsaj samo zgoraj. V kletih z lesenimi stropi morajo biti gasilci posebno previdni, kajti v dimu ni mogoče ugotoviti, jeli že strop načet ali ne, in lahko se dogodi, da tramovje neopaženo pregori in se celotni strop nenadoma zruši ter pokoplje vse, kar se trenutkoma nahaja v kleti. Da se obvaruje gasilce vsakih poškodb, je edino pametni nasvet, naj se jih nikar ne pusti in sili v klet, dokler se je ni vsaj toliko očistilo dima, da je možno vsaj deloma razločevati in vztrajati v nji. Bolje je, da vse v kleti pogori in gasilci ogenj le omeje, kakor pa, da bi žrtvovali svoje zdravje ali celo življenje za mrtve, pogostoma brezpotrebne predmete.

Da se gasilec prepriča, jeli varno vdreti v klet in jeli mogoče brez hudega vztrajati v nji, je povsem pametno, da nosi pred seboj svetilko ali bakljo, in če mu ta v kleti ugasne, potem bo vedel takoj, da v kleti ni dovolj zraka ali da je ondi polno nevidljivih plinov, in pobral jo bo tudi on nazaj, ker ne bo mogel ukreniti ničesar brez zračnega aparata, katerega poseduje pa le prav malo gasilnih društev iz popolnoma enostavnega vzroka, ker tega aparata ne potrebujejo ali vsaj prav redkokdaj.

Večina gasilnih društev si pomaga v takih slučajih s tem, da si ovije gasilec pri vstopu v klet mokro cunjjo ali gobo okrog ust, da se more tako vsaj nekaj časa uspešno boriti proti dimu. V dvomljivih slučajih je potrebno, da ima gasilec, ki gre v klet, pripeto za seboj vrvi, da se more v zakajeni kleti lažje orijentirati in lažje priti zonet do izhoda. To vrvi naj drži zmagaj kleti drug gasilec in če opazi na nji, da se gasilec v kleti ne odziva več, treba takoj poslati za njim pomoč, ali če to ni mogoče, treba ga je urno izvleči iz kleti, da se mu tako otmne življenje in prepreči nesrečo. Previdnosti pa je treba tudi onim gasilcem, ki so opremljeni s krinkami, t. j. z maskami proti dimu. Zračno sesalno je treba postaviti čim bližje vhoda, toda vedno tako, da ne prihaja popolnoma nič dima vanjo, kajti sicer dovajamo gasilcu v kleti dim in ne čistega zraka. Soloh moramo biti silno previdni z zračnim aparatom in postaviti k niemu edino le take ljudi, ki poznajo in razumejo stroj do ničice natančno in vedo z njim ravnati. Treba je paziti, da teče stroj tesno in nikjer ne prinučča dima vase. To preprečimo v silni lahko tudi s tem, da namažemo stroj močno z oljem. Dalje je treba gledati tudi na to, da se zračne cevi ne zamešajo med vodne cevi, ker tudi to lahko prepreči dovajanje potrebnega zraka.

Hi koncu bi bilo omeniti, da se v kletih nahajajo mnogokrat stvari, katerih ne moremo pogasiti z vodo. Vsaki kuharici bo znano, da se masti, olja itd. ne more gasiti z vodo. Ako se torej nahaja kaj takega v goreči kleti, ne opravimo z vodo ničesar, marveč moramo skušati ogenj udušiti s prstjo, peskom, gnojem ali mokrimi plahami, katere nam posebno dobro služijo v vinskih kletih, kjer oginjamo z njimi ogrožene sode. Paziti pa moramo, da ostanejo te cunje in plahite vedno mokre, zato jih moramo neprestano oblivati z vodo.

Iste težkoče kot jih imamo z gašenjem ognja v kletih, imamo tudi z gašenjem ognja v raznih laboratorijih, kjer je običajno vse polno kemičnih snovi. Kot pri ognju v kleti, tako je tudi tukaj prvi in najboljši poskus gašenja, da skušamo ogenj udušiti ali ga vsaj omejiti s tem, da tesno zadelamo vse odprtine, če treba tudi zazidamo, samo da tako preprečimo dohod zraka v ognjene prostore. Biti moramo jako previdni, kajti tudi tukaj se nahajajo največkrat taki predmeti, ki jih ne moremo gasiti z vodo, ampak se jim moramo le približati in jih gasiti s nevelom, prstjo, peskom, gnojem, mokrimi cunjami itd. Poleg tega se razvijajo v takih slučajih strupeni plini, ki lahko hitro umore tega ali onega neprevidneža. Velikokrat niti zračni aparati ne morejo koristiti ničesar in se tudi s tem ni varno podajati v nevarnost. Šele ko se razprši dim in je mogoče začeti gašenje po načrtu, je čas vdreti v ognjene prostore ter rešiti, kar se nač. rešiti da: sicer pa se je omejiti le na obrambo ogroženih sosednjih prostorov.

Ne malokrat začne vsled ognja v kleti ali laboratoriju tleti tudi strop ali pod nad njim. Ker tega čestokrat ni mogoče hitro opaziti in ker tlenje jako počasi napreduje in se velikokrat šele po par dneh prikaže na dan, zato se tega pogostokrat ne pogasi pravočasno in dogodile so se že velike nesreče, katere so zahtevale tudi človeških žrtev, umorjenih po dušljivem dimu, ki jih je iznenadil v nočnem spanju.

Pomaknimo se torej dalje in si oglejmo to vrsto ognja, ki ga nazivljamo

ogenj v podu

ter se pogovorimo nekoliko o boju, ki ga imamo nastopiti v tem slučaju.

Kakor že rečeno, je velikokrat ogenj v podu posledica ognja v kleti ali laboratoriju; zato morajo biti gasilci jako oprezni in skrbno morajo po končanem gašenju pregledati vsak kotiček, vsako desko in vsak tram v kleti, predno odidejo s pogorišča.

Udušiti ogenj v podu je čestokrat mnogo težje, kakor pogasiti ogenj v kletih; zakaj le z veliko težavo je mogoče tu zaslediti pravo netišče. Dim se vali iz poda tu in tam, a netišče je mogoče popolnoma v drugem kraju. Naloga gasilnega društva je, da v takih slučajih predvsem najpreje poišče izvor ognja. Dim je goliufiv, zato nikakor ne smemo slediti samo dimu in razkopavati pod vsenovsod, kjerkoli se kadi iz niaga. S takim početjem bi prizadejali gospodariu občutno škodo in morda popolnoma po nepotrebnem uničili pod, med tem ko ognja sploh ne bi našli, ker ga ne bi bilo.

Treba je namreč vedeti, da se v mnogih, zlasti novejših stavbah čestokrat kadi iz podov, posebno v pomladanskih in jesenskih dneh, ko vlada različno ozračje v sobah in na prostem, a ne kadi se morda vsled ognja v podu marveč vsled slabe izpeljave in naprave dimnikov, pečji in ognišč. Izurien in večš gasilec bo že po vonju dima spoznal, da tu ne gre za ogenj v podu, ampak da je to dim, ki uhaša iz dimnikov, pečji ali ognišč le vsled tega, ker niso pravilno napravljena. Dimniki so v mnogih stavbah popolnoma nonesrečeno izpeljani tik podov, skozi šibke, otle stene ali celo pod podi.

Ko mizarji in tesarji polagajo pod, postavljajo okna in vrata ter različne vdolane omarice in druge stvari, pozabljajo čestokrat na izpeljavo dimnikov in pritrjujejo z različnimi lesenimi zagozdami in žebli te svoje izdelke k steni mimo ali skozi katere so izpeljani dimniki. Te zagozde ali žebli se polagoma vsled vročine, ki vlada v dimnikih, sčasoma osuše in deloma tudi izpadajo ter tako napravijo dimu pot, ki se potem od časa do časa vali iz poda ali iz sten, ob katerih ali skozi katere so izpeljane odvodne dimne cevi. Jasno je, da tudi ogenj v podu nastane nailažje po isti poti; zakaj vročina, ki prihaja skozi ravnokar omenjene odprtine, suši in segreva pod, kateri začne naposled tleti in polagoma tudi goreti. Kakor že preje povedano, je na ogenj v podu silno lažljiv in varljiv ravno vsled tega, ker prihaja dim pogostokrat popolnoma na drugih mestih na dan kot se pa v resnici nahaja ogenj.

Dospelim gasilcem je torej treba velike opreznosti, da s preneženim nepremišljenim delom ne napravljajo to nepotrebnemu gospodariu in strankam škode. Velikokrat udušimo dim lahko že samo s tem, da pogasimo ogenj v zakurjenih pečeh ali na s tem, da z malto ali mokro cunjjo zamašimo odprtino, ki smo jo eventualno izsledili v odvodnih dimnih ceveh. Seveda, če obstoja resnično ogenj v podu, potem nam vsi omenjeni ukrepi ne pomagajo ničesar; dima ne bomo ustavili, dokler ne izsledimo in ne pogasimo skritega ognja. Izslediti moramo torej ogenj v podu in to nailažje napravimo s tem, da z roko preiskujemo tla. Na ta način bomo ugotovili, kje so tla najbolj vroča in segreti in ondi bo gotovo tudi ognjeno netišče, pa če prihaja na tistem mestu dim na dan ali ne.

S sekiro ali drugo tozadevno pripravo dvignemo nato podno desko in ako smo izsledili pravo netišče, prikazal se bo takoj plamen na dan. Pripravljeno moramo imeti že posodo z vodo ali ročno brizgalnico ter takoj oblitni izsledeni ogenj. Ako je ogenj zavzel že večjo razsežnost, dvigniti moramo tudi sosedne podne deske in tudi ondi hitro pogasiti vsako iskro. Skrbeti pa moramo seveda, da imamo pri rokah vedno dovolj vode, kajti sicer se ogenj lahko hitro razširi in objame tudi pohištvo in druge predmete. Vedno imejmo pred očmi načelo, da ne dvignemo več podnih desk in ne razkopljemo več tal kakor toliko, kolikor jih moremo sproti pogasiti. Ako je načeto tramovje v sredini, potem ga moramo radi ali neradi prebiti in z močnim curkom vode preprečiti vsako nadaljne tlenje. Vedeti je treba namreč, da nepogašena iskra, ki tli v notranjosti osmojenega trama, lahko tli nemoteno dalje in šele po dolgem, dolgem času lahko izbruhne vsled te nepogašene iskre požar, ki je v stanu uničiti celo poslopje.

Poveljnik gasilnega društva mora torej silno pazljivo pregledati vsako načeto desko in tram, da morda kje kaka iskra ne tli dalje. Paziti mora tudi na to, da zaukaže pravočasno podpreti pod, ako obstoja nevarnost, da se med gašenjem lahko zruši. Dokler ni prostor povsem prazen dima in dokler se popolnoma ne neha kaditi iz načetega poda in ožganih delov istega, toliko časa ni prepričana nevarnost in tudi ogenj ni pogašen; zato tudi vestni gasilci ne bodo prenehali z delom in ne bodo odšli prej s pogorišča, dokler si ne bodo popolnoma v svesti, da je izključena vsaka nadaljna nevarnost in da je ogenj povsem pogašen.

Gasilske vaje po deželi.

Dobro in pravilno izvežbano gasilno društvo je kos svoji nalogi, kadar kličejo glasovi na pomoč. Zato pa je vodstvom gasilnih društev v prvi vrsti skrbeti za to, da je društvo pravilno izvežbano za vsak slučaj. Pravilno vežbanje tudi v veliki meri pospešuje kolegialnost med gasilci in pa čut do vzvišenega dela gasilstva. Pri podeželskih gasilnih društvih se čestokrat dogaja, da so gasilske vaje prenakolične in presuhoparne, tako da člani izgubijo veselje in čut do gasilskega dela. Z župnimi vadiateljskimi tečaji, ki so se ponekod že izvršili, ponekod pa se izvrše prihodnje leto, so ti nedostatki, če ne odpravljene, pa vsaj zmanjšani v veliki meri, vendar pa ne more škodovati, če razvijemo nekatere misli o vajah pri gasilnih društvih po deželi.

Kadar zima jame zapuščati deželo in solnčni žarki vzbude naravo k novemu življenju, takrat naj prične tudi v gasilskih vrstah gibanje, novo življenje. Društveni načelnik ali poveljnik naj takoj prve spomladanske dni skliče na posvetovanje vse društvene dostojanstvenike, ki naj določijo število in vrsto vaj za tekoče leto. Najprikladnejše je, da vaje razdelimo na spomladanske in pa na poletne vaje. Vaje razdelimo: a) na vaje dostojanstvenikov, b) na vaje o znamenjih, c) na šolske vaje in č) na glavne vaje. Gasilske vaje ne smejo biti predolgotrajne, toda izvajane morajo biti po pravilih vežbovnika gladko in točno. Vedenje dostojanstvenikov in vadiateljev mora biti resno, odločno, nikoli pa odurno. Vsako povelje mora biti kratko, jasno in zadosti glasno. Klepetanje in čenčanje med vajo ni na mestu. Posebno pozornost je treba obračati na vedenje moštva.

Vaje dostojanstvenikov vodi društveni poveljnik sam. To naj bo prva vaja v letu in združi naj se s poukom o znamenjih. Oprava za to vajo naj bo čepica in bluza, ker ima pravzaprav le informativen značaj. Pred vsem je poučiti dostojanstvenike o namenu in pomenu gasilnega orodja in o načinu rabe posameznega orodja; obenem pa je razložiti dostojanstvenikom izraze orodja in oprave in pa izraze predpisanih povelj. Dostojanstvenik, ki ne pozna izrazov orodja in oprave, ki ne razume jasno vsakega povelja, bodisi pri redovnih vajah, bodisi pri vajah

z orodjem, je slab dostojanstvenik. In na to je župnim vadiateljem in nadzornikom polagati posebno pozornost.

Med tem, ko je poveljnik razlagal orodje in gasilsko terminologijo, naj prvi trobentač ponovi z vsemi društvenimi trobentači znamenja s piščalko, trobko in rogom. Poveljnik naj nato vse dostojanstvenike pouči o znamenjih in naj se prepriča, ali jih vsak dostojanstvenik res tudi razume.

Ko so dostojanstveniki zadostno poučeni v tem zmislu, poda se poveljnik z dostojanstveniki na različne kraje v območju društvenega delovanja, od stavbe do stavbe, od šterne do šterne, od potoka do potoka in naj razgovarja, kje in kako bi bilo prijeti v slučaju požara. Določi naj se, kje je treba napraviti tolmine ali primerne rezervarje. To je potrebno zlasti v goratih krajih in v krajih, kjer ni vode na izobilje. Na ta način poučimo dostojanstvenike o postavitvi gasilnega orodja in pa o dobavi za gašenje potrebne vode. Vaja z dostojanstveniki ima pometakem namen, poučiti posamezne dostojanstvenike, da ume v resnem slučaju razpostaviti gasilno orodje in voditi samostojno društvo in gašenje.

Pri šolskih vajah vsak oddelek vodi poveljnik oddelka (četar, členar, vrstar). Oprava za šolske vaje je čepica, bluza, pas (plezalci, karabinar in konopec). Ob določeni uri se zbero vsi gasilci pred gasilskim hramom, se postavijo v dvored, na desno krilo plezalci, v sredo brizgači na levo krilo pa vadiatelji. Ko je vse postavljeno, vsak oddelni poveljnik poroča vadiatelju vaje, da je oddelek pripravljen za vajo. Vadiatelj vaje (poveljnik ali njegov namestnik) razdeli gasilce na vrste ter jim določi poveljnike, obenem pa določi vsaki vrsti gasilno orodje. Med tem je odprl nadzornik oprave gasilski hram in na povelje vodje vsaka vrsta stopi po svoje orodje ter se, sledeč vodji vaje, poda na vežbališče. Šolska vaja se ravna po krajevnih razmerah, po orodju in po vrsti gasilcev, plezalcev, brizgačev in rediteljev. Tu naj bo dovoljeno nekaj pripomb. Vsaka vrsta dela vajo zase, na povelje vadiatelja vrste, in sicer tako, da se vsak gib in vsak prijem izvrši na povelje vadiatelja vrste. Ko je vrsta zadostno izvežbana v posameznih gibih, vrsta na eno povelje pripravi orodje za gašenje. In sedaj pričnemo s poukom gasilskih znamenj s piščalko, trobko in rogom. Neobhodno potrebno je, da je vsakemu oddelku plezalcev in brizgačev prideljen po eden trobentač. Pri tej priliki je zlasti brizgače opozoriti na sesalno in na metalno stran brizgalnice in pa na lego vzvoda nad iztočnim grlom. Vsak brizgač mora biti natančno poučen, v kateri legi vzvoda je iztočno grlo odprto, in v kateri legi zaprto. Nanosled prevzame poveljstvo nad vsemi vrstami in oddelki društveni poveljnik, da pokaže in izvede vsaj najpotrebnejše redovne vaje. Pred vsem postavi vse člane v eno vrsto (red) in izvede obrate člena t. j. gibe na mestu, vaje z mesta vaje med pohodom, zavoje, izprečitve, zmeno reda in pozdrav. Na to sestavi četo in izvede v četi nastop in uravnava, vaje na mestu, vaje z mesta, vaje med pohodom, zavoje, izprečitve, zmeno dvoreda, pozdrav in nanosled kvečjemu še mimohod (defilé). Ko je izvedeno vsaj v glavnih točkah vse to, odkorakamo v gasilski hram in pripravimo orodje za vse slučaje.

In kaj sedaj? Grla so suha! Je lepa in prigorčljiva navada, da se gasilci po vaji zbero na senčnatem vrtu, pri čaši piva ali kozarcu vina, kjer pokramljajo v prijateljski družbi o gasilskih zadevah in gasilskih dogodiljih, toda ti prijateljski sestanki ne smejo oškodovati društvene blagajne, poveljnika ali katerega izmed tovarišev, imeti je treba pred očmi, da smo vsi v enaki meri nekaj storili za plemenito gasilsko misel.

Ko smo društvo zadostno izvežbali s šolskimi vajami, pridimo k glavni vaji.

O glavni vaji je obvestiti vse člane teden pred vajo. Oprava za glavno vajo je polna oprava: čelada, bluza, pas, plezalci s karabinarjem in konopcem. Pol ure pred začetkom vaje skličejo trobentači gasilce pred gasilski hram. Poveljnik in njegov namestnik se dogovorita o

kraju in načinu vaje ter določita orodje, s katerim se ima izvršiti vaja. Poveljnikov namestnik pokliče k sebi oddelne poveljnike, neuvrščene dostojanstvenike, prvega trobentača, pobočnika in nadzornika oprave ter jim označi kraj vaje in orodje, ki je določeno z vajo, in naroči, da sestavijo vrste za posamezno orodje. Vsaka vrsta stopi po določeno orodje ter je pripelje pred gasilski hram in sporoči poveljnikovemu namestniku, da je pripravljena za odhod. Poveljnikov namestnik uvrsti vse neodeljene gasilce v dvored in poroča poveljniku o pripravljenosti. Odhod k določenemu kraju zaukaže poveljnik. V primerni razdalji od določene stavbe vsi oddelki postojajo, in poveljnik se s svojim spremstvom poda na poveljniško mesto. Poveljnik da na to znamenje k naskoku in vsi oddelki in vrste stečejo na svoje delo. Da vaja ni preenakolična in dolgačasna, je poveljniku skrbeti za to, da se vpoštevajo vsi mogoči momenti, zlasti smer vetra, podaljšavanje in skrajšavanje cevi, prodiranje, umiki itd. Po vseh mogočih poskusih da poveljnik znamenje za konec vaje in pospravo orodja. Pri društvih, ki imajo svojo godbo, godba zavrta na znamenje posprave, in društvo z godbo na čelu odkoraka v gasilski hram. Po vaji se izvrši kratek razgovor o vaji, pri katerem ima vsak član pravico, povedati svoje mnenje, nikdar pa ne sme biti govora o osebnih zadevah; te spadajo v odborovo sejo ali pa na občni zbor.

Samo po sebi pa je umevno, da vaje vodi menjaje tudi poveljnikov namestnik in dostojanstveniki, ki bi utegnili priti v resnem slučaju do vodstva gašenja.

Poleg navedenih vaj pa tu in tam moremo poskusiti tudi z nočno vajo, s sklicano (alarmirano) vajo, z vajo s sosednimi gasilnimi društvi in z župnimi vajami. Zlasti poslednji dve vaji sta vzdrumljivi in poučni, toda treba je za to vestne priprave.

Hej, krepko in veselo
na delo pridnih rok,
ni prazno naše delo
in humbug ni naš krog!

Društvene in župne vesti.

Gasilska župa Žalska je sklicala na dan 2. oktobra t. l. v Kapljo vas izredni občni zbor, katerega so se udeležili delegati 24 društev. Pred občnim zborom je nastopilo 5 društev z brizgalnicami pri skupni vaji, koju je vodil in nadziral tov. župni načelnik, dr. R. Bergmann. Vaje so dobro uspele ter pokazale izurjenost in pripravljenost. Med letom se bodo enake vaje sklicale še na več krajih. — Delegacija je sklenila prirediti dne 23. 10. t. l. v Žalcu župni vadiateljski tečaj, katerega se mora udeležiti vsaj eden vadiatelj posameznih društev. Drugi tečaj se predvideva za prihodnjo spomlad. Za podpore iz gas. sklada se priporoča, naj se zglasijo le najbolj zadolžena in novoustanovljena društva, ki so res nujno podpore potrebna. — Po obč. zboru je proslavljalo domače društvo z vrtno veselico svoj desetletni jubilej.

Gasilska župa Litijska nam piše: Vadiateljskega tečaja v Ljubljani se je udeležil župni načelnik in župni vadiatelj tov. Dobravec. Tako naslednjo nedeljo smo imeli vaje v Litiji z litijskim gasilnim društvom v zmislu pridobitnih navodil. Dne 25. septembra sta imela župni načelnik in vadiatelj pouk in vajo v Šmartnu v tamkajšnjem gas. društvu. Moštvo je z zanimanjem sledilo pouku in vajam. Z istim zanimanjem je moštvo gasilnega društva v Zagorju dne 9. oktobra sledilo pouku in vaji v Zagorju. Zagorsko gas. društvo je že izvežbano po novem vežbovniku. Društvo ima lep gasilski dom in orodje v najlepšem redu. Očitki o blagajniških nerednostih so neupemeljeni. Dne 23. oktobra je imela župa občni zbor v Št. Vidu v zvezi z gasilsko vajo. Potrebne so bile vsled reorganizacije nove volitve in v župni odbor so bili izvoljeni: tov. Lajovic Fran (Litija) za načelnika, Ranzinger Josip (Zagorje) za podnačelnika, Robavs Ivan (Šmartno)

Roje Anton (Št. Vid), Lavrič Jože (Št. Vid), Dobravec Ivan (Litija), Repovš Davorin (Zagorje), Ilvar Fran (Šmartno) za odbornike. Tajniški in blagajniški posel je bil poverjen tov. Lajovicu.

Gasilska župa Žalska sporoča, da se je vršil dne 23. oktobra 1921 prvi župni vadiateljski tečaj v Žalcu, katerega se je udeležilo 23 društev s 33 vadiatelji. Predavanja so se razporedila po načinu zveznega tečaja. Frekvencije so sledili z velikim zanimanjem predavanju. Uspeh je bil prav dober. Troje društev je župno načelstvo nadzorevalo dne 16. oktobra 1921.

Gasilska župa Kranjska je imela dne 25. septembra t. l. ob 3. uri popoldne skupno vajo v Kranju. Vaje se je udeležilo 15 gasilnih društev, ki so točno po izdani supoziciji dospela na svoje mesto. Vajo je s priznanim spretnostjo vodil župni načelnik s krepko pomočjo načelnika kranjskega gasilnega društva. Nad vse zanimiva vaja je zvalila v Kranj večje število gasilcev iz sosednih žup in ljubljane, ki so z zanimanjem sledili razvoju vaje. Red in disciplina zaslužita odkrito priznanje. Vaji je prisostvoval tudi starosta JGZ in nebroj občinstva od blizu in daleč.

Ljubljanska gasilska župa je dne 9. oktobra t. l. imela vajo z gasilnimi društvi iz šentvidskega okraja. Namen vaje je bil z motorno brizgalnico napeljati vodo iz Save v Vižmarje, na daljavo 800 in 1000 m. Namen je bil dosežen v polni meri in šentvidčani šele sedaj vedo, kakšne vrednosti je njih motorna brizgalnica. Vaja je bila zanimiva in oportunna za suhe dni, ko je manjkalo vode na vseh koncih in krajih.

Gasilska župa Grosupeljska. Dne 9. oktobra t. l. so se zbrala prvokrat društva novoustanovljene Gasilske župe Grosupeljske k občnemu zboru, na katerem so bili izvoljeni z večino glasov: za župnega načelnika: tovariš Jakob Perovšek iz Šmarja; za župnega namestnika: Jakob Štrubelj, Grosuplje; za župnega tajnika: Flajs, Račna; za odbornike: Anton Ahlin, Mlačevo; Mihael Omahen, Višnja gora; Josip Šipelj, Št. Jurje; Jernej Dolenc, Škofljica. Razen poslednjega so vsi načelniki gasilnih društev na svojem bivališču. Mladi gasilski župi: Vivat, crescat, floreat!

Proslava 40-letnice gasilnega društva v Št. Jerneju. Dne 14. avgusta je praznovalo Šentjernejsko prostovoljno gasilno društvo 40-letnico svojega obstanka. Vkljub temu, da so bile na isti dan tudi v Trbovljah, Krškem in Zagrebu gasilske prireditve, je slavnost uspela prav povoljno. Zjutraj je bilo nekoliko dežja vsled česar ni bilo zastopanih toliko sosednih društev kot je bilo pričakovati, vendar pa so prišla bližnja društva, katera je pozdravil načelnik tov. A. Radkovič. Maša, ki bi se imela vršiti na prostem, je izostala, ker je pričelo deževati, zato pa je bila v župni cerkvi, kjer je bila blagoslovljena tudi društvena zastava. Po maši se je zbralo na trgu polneštevilno domače gasilno društvo z zastavo in druga sosednja društva z godbo gas. društvo iz Kostanjevice. Tu so bili zbrani tudi kumica gospa Josipina Valetova, gdč. Mici Bonova, župni načelnik tov. Lavoslav Bučar iz Kostanjevice, nevski zbor pod vodstvom gosp. nadučielia Karla Tresta in mnogo občinstva. Deževati je nehalo in pokazalo se je zlato solnce, ki je posijalo svetlo na krasni društveni prapor. Tovariš Franc Schmit je nato v zbranih besedah spregovoril o pomenu društvenega prapora in pozval tovariše, da naj čuvajo in varujejo prapor, kakor čuva in varuje mati svoje dete in se je konečno zahvalil v imenu društva kumici. Nato je župni načelnik tov. Lavoslav Bučar nagovoril štiri člane za njih neumorno štiridesetletno delovanje na polju gasilstva. Bil je to ganljiv prizor. Godba je zavrtila »Lepa naša domovina« potem pa je društvo odkorakalo na vrt g. Iv. Reclja, kjer se je vršilo slavnostno zborovanje. Vsa društva je pozdravil načelnik tov. A. Radkovič in se je zahvalil za udeležbo. Nato je tovariš Schmit govoril o zgodovini društva; spominjal se je ustanovnega načelnika

pokojnega Franc Zagorca, ki je prvi upeljal slovensko povečevanje v društvo; spominjal se je tudi njegovih naslednikov, ki so tudi požrtvovalno delovali v prid svojega bližnjega. Nadalje je govornik predlagal društvenim častnim članom: kumico go. Josipino Valetovo, gdč. Mici Bonovo in Maksa Valeta, kar je bilo soglasno sprejeto. Po končanem zborovanju bi se imel vršiti župni občni zbor. Ker pa ni bilo zastopanih zadostno število društev, se je preložil na pozneje. Pri obedu so se vršile napitnice. Prvi je govoril tovariš Lavoslav Bučar, ki je med drugim omenil zlasti kralja Petra I. in njegovega naslednika Aleksandra, ki sta osvobodila vse Jugoslovane in jih združila v skupno, edinstveno državo kraljevino Slovenec, Hrvatov in Srbov. Za njim je napil nadučitelj gosp. Karel Trost odlikovancem in jim želel še obilo let ter pozval tovariše, da jih vzamejo za vzgled in naj hodijo po isti poti. Konečno je napil še tov. Šmit kumici. Po obedu so društva in občinstvo odkorakala z godbo na veselilni prostor v gozd, kjer se je razvila lepa zabava v splošno zadovoljnost. Vreme je bilo še dokaj ugodno in veselica je tudi dobro vzpela. Preskrbljeno je bilo za jed in pijačo. V raznih paviljonih so sodelovale gospe in gospodične. Zlasti je omeniti imena dam: gosp. Lino Trostovo in Mici Šešelotovo, ki sta se prav marljivo trudili in neumorno delovali, da je veselica dobro vzpela. Dalje ne sme biti prezrto ime Fanike Recljeve, Albine Tavčarjeve in Guste Hudaklinove, ki so prodajale znake, nadalje gdč. Albine in Josipine Jakovičeve, ki sta prodajali vstopnice in gdč. Lini Novakove, Tončke Škalove in Jereletove, ki so prodajale srečke za srečolov. Vsem tem in pevcem za lepo petje bodi izrečena srčna zahvala.

Razne stvari.

Zanimanje za gasilstvo. Znano je, da so nekatere občinske uprave malo naklonjene gasilstvu, in da jim je skrb za požarno varnost deveta briga. Evo slučaj! Neko gasilno društvo je napravilo na 16 okoliških občin okrožnico, naj bi se izjavile, ali so pripravljene povrniti gasilnemu društvu vprežne in druge stroške, ako se pokliče društvo v slučaju požara na pomoč. Odgovorila je ena občina, da povrne stroške, 15 občin pa je vrglo okrožnico v koš.

Priznanje. Načelstvo Gasilske župe Žalske je vpslalo zveznemu starosti priznanje, iz katere jasno odseva žut do naše gasilske organizacije: »Podpisano župno načelstvo Vam pošilja od članstva vadiateljev, zbranega na prvem župnem vadiateljskem tečaju Gasilske župe Žalske, dne 23. oktobra t. l. v Žalcu najiskrenejše pozdrave z gorečo željo, da bi Vas ohranil dobri Bog še mnogo mnogo let kot voditelja slovenskega gasilstva. Vaša neumorna in žilava delavnost je naša spodbuda v prosvit človekoljubnega in nesebičnega dela.«

Odlikovanje. Njegovo kraljevsko Veličanstvo je z naredbo z dne 2. julija 1921 odlikovalo tov. Ignacija Merherja, načelnika Gasilske župe Ribniške in načelnika prostovoljnega gasilnega društva v Dolenji vasi pri Ribnici z redom sv. Save IV. razreda.

Priljubljen gasilstva. Kakor omenjamo med predsedstvenimi vestmi, so gasilske prireditve, kadar gre za napravo gasilnega orodja, proste veselilnega davka. Ta oprostitve je nekega »prijatelja« gasilstva tako neprijetno dirnila, da je svojo jezo izlil v nastopne, v nekem dnevnem listu objavljenе vrstice: »Pod predsedstvom ministra dr. Krizmana je seja finančno ekonomskega komiteja dne 16. junija sklenila, da se po novem finančnem zakonu gasilska društva z ozirom na njihov humanitarni namen oproste pri vseh prireditvah veselilnega davka. Glede dohodkov veselil gasilskih društev bi bilo treba delati razloček. Tisti dohodki veselil, ki se porabijo za napravo novega gasilnega orodja in drugih za gasilstvo potrebnih reči, naj bi bili oproščeni davka; na dohodke,

katere gasilci s pijačevanjem zabunkajo (večkrat se priredi gasilska veselica samo iz tega namena), naj se pa naloži prav občuten davek, da se število takih veselil zmanjša. Te veselice povzročajo večkrat surovosti in noboje, ker ljudje zastoj, tedaj neizmerno pijo. Nedavno je bilo na gasilski veselici v X., kjer se je prepridno s štefani gasilo in potem z revolverji in granatami streljalo: več oseb težko poškodovanih. To je pač malo humanitarno! Humanitarno bi pa bilo, da bi se veselilnega davka (30%) oprostile gledališke predstave sirotišnic in drugih zavodov, ki dohodke porabijo izključno v humanitarne namene.« — Ko smo prečitali ta izliv nevoščljivosti, smo se takoj obrnili na župnega načelnika, da nam rojasni zadevo. Župni načelnik, ki je zadevo osebno preiskal, nam poroča, da je gasilno društvo v X. pač imelo društveno prireditev, s pretepom, ki se je istega dne vnel na drugem koncu vasi, med ignoranti gasilske prireditve, pa društvo ni imelo nikakega stika. Bog nas varuj takih »prijateljev«!

Petdesetletnica zagrebškega gasilnega društva. Zagrebško gasilno društvo je praznovalo dne 14. in 15. avgusta svojo petdesetletnico in obenem blagoslovljenje novega društvenega praporja. Dne 14. avgusta je napravilo zagrebško gasilno društvo v spremstvu došlih gostov in tisočglave množice ljudstva podoknico kumici gospej Stankovičevi. Po podoknici se je vršil intimen komers pri »Kolu«. — Prava proslava se je vršila dne 15. avgusta. Ob 8. uri se je zbralo približno 3000 gasilcev v slavnostnemu sprevedu. Svečano mašo jebral ob asistenci gasilski superior kanonik g. Barle v kapelici na Kipnem trgu, kjer je bil blagoslovljen tudi prapor. Pred Jelačičevim spomenikom se je zahvalil načelnik zagrebškega gasilnega društva tov. Kelemen vsem udeležencem, zlasti gasilcem iz Srbije, Medijmurja, Vojvodine, Slovenije, Bosne in Palmacije. Popoldne se je vršila v Maksimiru velika ljudska veselica, ki je uspela na občo zadovoljnost.

Zajednica hrv. slav. vatrogasnih društava je imela dne 14. avgusta t. l. v Zagrebu sejo osrednjega odbora. Sejo je vodil podpredsednik tov. Ivan Dimitrovič. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da ima zajednica 152 združenih gasilnih društev.

Požari.

Št. Vid nad Ljubljano. Dne 22. septembra ob treh popoldni je izbruhnil v Št. Vidu pri posestniku Val. Jagru požar. Pod je pogorel, ostalo poslopje in sosede pa je obvarovalo gasilstvo. Na požarišče je prihitelo 6 gasilnih društev: Št. Vid, Dravljje, Vižmarje, Gunclje, Stanežče in Tacen.

Požar v Klečah pri Ljubljani. V nedeljo, 11. septembra 1921, t. l. nekako ob 3. uri popoldne je nenadoma nastal požar, ki je vpepelil desetim posestnikom s par izjemami vsa gospodarska poslopja, vsa živila in krmo, gospodarske stroje in orodje, velike množine poljskih sadežev, mnoge obleke itd. Prizadeti so bili sledeči posestniki: Sever Marjeta, Zatler Marjana, Kancilja Ivan, Dečič Mrak, Škerl Marija, Zatler Jože, Lovro Sever, Sever Marija, Škerl Ivanka, Feliks Lenče. Celokupna škoda vseh pogorelcev znaša na podlagi cenitve posebne cenilne komisije 3.117.874 K; dočim znaša zavarovalnina samo 434.190 K. Pri požaru je vsega skupaj delovalo 13 gasil. društev. Čašenje je jako uspešno vodil župni odbornik tov. Arhar. Voda se je črpala iz hidrantov in pa iz dveh društvenih reservoirjev, od katerih je bil oni v Klečah popolnoma osušen. — Močan jugozapadni veter je hudo pospeševal ognjeno moč. Vsled dolgotrajne suše je bilo vse suho kot poper. Vsa gospodarska poslopja so bila že založena s senom, slamo in steljo. Kako je nastal ogenj — v sredi vasi in ob belem dnevu — se ne ve. Da bi bili otroci povzročili požar, se nikakor ne da trditi, ker so bili pri g. Kancilju ob nastanku požara vsi otroci v cer-

kvi; v sosedstvu pa drugih ni. Gasilo se je od 3. ure popoldne do ranega jutra poslednjega dne. Članstvo je juvaško vztrajalo do konca, čeprav je bilo skrajno izmučeno. Tako groznega požara v tukajšnji župniji ne pomni živeči rod; niti ga ne pozna vaška kronika.

Literatura in kritika.

„Samo gasilca hoče“, igrice iz gasilskega življenja, katero je spisal naš vrli tov. Mikuž, se je razširila in priljubila v gasilnih društvih. Gasilno društvo v Zgornji

Radgoni je priredilo dne 16. oktobra t. l. lepo uspelo prireditvev, ki je zlasti za obmejno ljudstvo vzgojnega pomena. Igrali sta se igri »Samo gasilca hoče« in »Krčmar pri zvitem rogu« z navdušenjem, pridnostjo in krepko voljo. Kritika piše: Igra »Samo gasilca hoče« je po vsebini dobra in za ljudstvo vzgojnega pomena, samo dobro bi bilo, ako bi med 13. in 14. prizorom bil še en prizor, ker je čas med tem, ko gre Janez na požarišče in pride zo-

pet nazaj k Drenovim, prekratek. Želeti je, da bi vrli gasilci večkrat priredili kako slično vzgojno igro in bodo kot diletanti imeli vedno dovolj gledalcev in podpornikov.

Fogovori.

Gasilnemu društvu v D. Informirali smo se pri zastopniku Smekalove tovarne v Pragi. Prvovrstne cevi (z rdečo črto) stanejo 33 čeških kron; druge vrste cevi (z modro črto) stanejo 30 čeških kron. Opozarjamo na rastočo in padajočo valuto.

Gasilnemu društvu v K. Gasilskega koledarja JGZ tudi letos ne bo izdala, ker sta tisk in vezava predraga.

Vsem dopisovalcem v »Gasilca«. Članki, ki so namenjeni za »Gasilca« naj bodo stvarni in kratki ter pisani s črnolom po eni strani polovične pole. Pripominjamo, da nam je dobrodošel vsak članek in ga radevolje priobčimo v »Gasilcu«, če razpravlja o gasilskih zadevah.

UČITELJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI, FRANČ ŠANŠKA ULICA 6

priporoča svojo bogato zalogo vsih najnovjših

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete, kakor tudi za županijsva in druge urade. Preskrbuje tudi šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk.

Posluje po vsej državi.

Ustanovljena leta 1913.

„JUGOSLAVIJA“

Delniška glavica

3 milijone din. v zlatu.

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenio v Ljubljani sklepa:

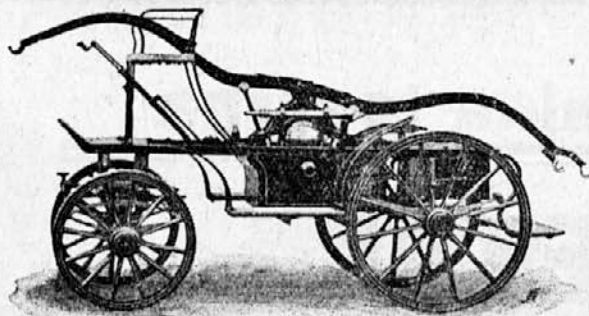
1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla,
7. zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice in od zavarovalnih družb „Fenijs“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižje tarife, takoj izplačila škod. Glasom naredbe ministrstva za vo no in monarico nadomeščajo police „JUGOSL VJE“ žrtitvene kavelje za častnike.

Pisarna se nahaja začasno

v Sodni ulici 1 (Fenijs) in na Gosposvetski cesti 2 (Graška).

Zaloga gasilnega orodja

FRAN SAMSA

ZAGREB, Gunduličeva ulica šte. 23.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopljene, gumijeve, črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naramke, spojke, ročne brizgalnice, trobke, piščalke, svetiljke, vrvice i. t. d. Dobavlja od glasovite tvrdke

KONRAD ROSENBAUER v Lincu

brizgalnice najsolidnejše vrste, vozne in snemalne brizgalnice, posebno izborna brizgalnica „TRIUMPF“, dovršeno izdelano bencinmotorko „Marka Linc“ na 4 in na 2 kolesih, tudi za manjša društva. Cene se računajo po dnevni avstrijski valuti, blago postavljeno do meje, po naročilu tudi brez carine.

Priporoča se najtopljeje

FRAN SAMSA

Zagreb, Gunduličeva ulica 23.

A. KASSIG, LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA.

ZALOGA krojnih (uniformski) potrebščin, kožuhov na iz raznih krznin. KRZNARNICA IN IZDELovalnica čepic, zlasti gasilskih po najnovejših predpisih JGZ. Nakup kož divjačine. ZALOGA piščalk, vrvic, gasilskih z akov, gumbov, naramkov, lipovih listov itd. Vse po najnovejših predpisih JGZ.

Tvrdka

ANT. KRISPER, Ljubljana

Mestni trg 21,

priporoča cenj. občinstvu svojo bogato zalogo čevljev n jbolj.e kakovosti po znatno znižanih cenah.

FR. P. ZAJEC, LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Optik. — Strokovnjak. Očala, ščipalniki, toplomeri, barometri, daljnogledi itd. Z električnim obratom moderno urejena delavnica. — Prvi, edini slov. optični cenik dobi vsakdo zastonj. — Tovarniška zaloga pripoznana najboljših švicarskih ur kakor vse druge zlatnine in srebrnine. — Postrežba točna. Cene solidne.

ŠTAMPILJE ANTON ČERNE
graveur in izdelovatelj kavčuk - štampilj.
Ljubljana, Dvorni trg šte. 1.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana.

Gasilske brizgalnice

najrazličnejših sistemov po zmernih cenah.

Vse gasilske potrebščine

spojke, premestilci, vedra, lestve
čelade i. t. d.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA, STRITARJEVA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telefon št. 261 in 413. Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica K 50,000.000.

Rezervni zakladi K 45,000.000.

Podružnice:

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica,
Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

SLOVEN. ESKOMPTNA BANKA

Ljubljana Šelenburgova ulica šte. 1

interesna skupnost s Hrvatsko eskom. banko in Srbsko banko v Zagrebu
izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje

Sprejema: Vloge na knjižice
in tekoči račun
proti najugod. obrestovanju.

Kupuje in prodaja: devize,
valute,
efekte i. t. d.

Eskontira: menice, terjatve,
fakture.

Daje: kredite in predujme
na blago in efekte itd.

Izdaja: akreditive na vsa tu-
in inozemska mesta.

Pospešuje: trgovino, indu-
strijo ter uvoz
in izvoz.

Brzojavi: ESKOMPTNA. — — Telefon (interurban) šte. 146.

Ustanovljeno leta 1820.

Najstarejša specialna tovarna

R. A. SMEKAL.

Tovarna gasilnega, telovadnega orodja in tkalnica cevi, livarna kovin in železa.

Središče Praga-Smichov, Čechy pri Prostějovu, Slatinany pri Chrudimu.

Priporoča svoje specialne proizvode: avtomobilne brizgalnice in vozove za orodje, motorne in električne brizgalnice, četverkolne brizgalnice po najnovjšem Smekalovem sestavu, vodonoše, dvokolne brizgalnice, brentne in ročne brizgalnice. Konopne cevi izdelane v lastni tkalnici in delavnici za gas. orodje. Parna pilarna v Čechy pri Prostějovu. Spiralne sesalne cevi.

Gasilsko orodje, in sicer: čelade za gasilce in dostojanstvenike, plezalno orodje, pasove, mehanične lestve, krinke in dihalne priprave, gasilske trobke in piščalke, gasilske znake in embleme, telovadno orodje vseh vrst za šole in telovadna društva iz najboljše jesenovine, fekalne in zračje sesalke, sanitarne priprave, nosilke in stroje za desinfekcijo. Dvokolne in četverkolne vozove za polivanje in za pometanje cest. Posoda za smeti.

Naročitve in pisma naj se pošiljajo centrali: R. A. SMEKAL v Smichov.

Postrežba točna.

Postrežba točna.

Ustanovljeno leta 1820.